

Forsøg med sorter og stammer af porre

1945–48.

Ved Edvard Christiansen og Aksel Henriksen.

448. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Forsøgene er udførte ved Virum, Blangstedgaard, Spangsbjerg og Hornum forsøgsstationer og har haft til formål at undersøge dyrkningsværdien af de her i landet dyrkede tidlige og sildige sorter og stammer af porre. En kort meddelelse, nr. 449, der indeholdt forsøgenes hovedresultater, er udsendt i 1949. Beretningen er udarbejdet af forstander *Edvard Christiansen* og assistent *Aksel Henriksen*.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Indledning.

Porre er en meget gammel kulturplante, hvis anvendelse og dyrkning kan spores helt tilbage til oldtidens kulturlande ved Middelhavet, hvor dyrkningen af porrer har været kendt længe før Kristi fødsel. Jøderne, grækerne og romerne anvendte porrer og løgvækster i stor udstrækning. Løgvækster nævnes således også i bibelen, 4. Mos. 11, v. 5.

Fra afbildninger, der er fundne i de ægyptiske pyramider, af gavekurve og offerkurve findes ofte figurer, der forestiller porrer og løgvækster, hvoraf hvidløg vistnok udgjorde en væsentlig del. I de offerkurve, som de døde ægyptere fik med sig i graven til at styrke sig på under den lange rejse, fandtes — at dømme efter de bevarede afbildninger — næsten altid porrer og andre alliumarter, ligesom man også har fundet mumier med et bundt løg i hånden.

Det falder også godt i samklang hermed, når det meddeles, at der under opførelsen af Chufu-pyramiden blev anvendt for 1600 sølvdalere løgvækster og ræddiker.

I Rom og Grækenland dyrkedes der — efter datidens forhold — også mange løgvækster, og der tales således om særlige løghaver, og det anføres, at disse kulturer blev vandede, et udtryk for den betydning løghaverne blev tillagt. Efter de beretninger der foreligger, og som gengiver forskellige scener fra dagliglivet, fristes man til at sidestille løgarternes betydning for ernæringen med kartoflerne i vore dage i det vestlige Europa.

Det nævnes også, at løg var et af de vigtigste næringsmidler, som udgjorde hovedparten af soldaternes, søfolkenes og almuens føde. Det blev også særlig betonet, at de romerske soldater gerne skulle spise mange løg, da det fremmede mod og kampglæde. Det er da også ret naturligt, at en så almindelig anvendt urt også blev brugt af lægerne. Mod tandpine var det godt at skylle tænderne med vand, hvori var kogt løg, og bagefter lægge et stykke frisk hvidløg ned i den hule tand. Porreblade anvendtes mod næseblod. Mod hovedpine hældtes porresaft ind i næsen, eller også fik den syge hældt en blanding af lige dele porresaft og honning ind i ørerne.

Hvornår porren blev indført her i landet og efterhånden kendt og almindelig dyrket er ret usikkert. I havebøger fra det syttende århundrede omtales forskellige løgarter, men derimod ikke porren. Men da porren var almindelig kendt og dyrket i Tyskland i middelalderen, ligger det nær at antage, at den også er nået hertil i slutningen af denne tid.

J. L. Mansa, kongelig gartner og slotsforvalter ved Fredensborg slot, nævner i sin havekatekismus fra omkring 1787, at der fandtes to slags porrer, sommerporre og vinterporre, hvoraf den første slags skulle tages ind forinden vinteren, medens vinterporren godt kunne blive stående på voksestedet til foråret. Det fremgår heraf, at man havde to slags porrer, der ved forskellig hårdførhed og voksetid adskilte sig ret skarpt fra hinanden.

I. A. Dybdahl skriver i sin bog, *Køkkenhaveplanter* 1877, at der findes omkring 10 porresorter beskrevet i havebøger og kataloger, men hælder dog til den anskuelse, at der næppe findes så mange sorter, og antager, at en del er synonymmer.

En del af porresorterne er ret gamle. Dybdahl nævner således Musselburgh-porren og kæmpeporren fra Rouen, to sorter der endnu findes opførte i flere frøkataloger.

Her i landet finder porren en meget betydelig anvendelse og dyrkes så at sige i alle privathaver, foruden at den også indenfor køkkengartneriet spiller en betydelig rolle. Foruden at være en næsten uundværlig suppeurt anvendes — særligt i vinterhalvåret — ret betydelige mængder af porrer som slikporrer og til stuvning m. m. I følge arealtællingen i 1950 dyrkedes der i køkkengartnerierne ca. 400 ha med porrer, og der skønnes næppe meget forkert ved at antage, at i de ca. 600.000 privathaver, som findes her i landet, dyrkes et lignende areal, således at det samlede areal, der anvendes til porrer, udgør ca. 800 ha.

I 1926—28 blev der ved forsøgsstationerne gennemført sorts-forsøg med porrer, og i disse forsøg deltog ikke mindre end 20 forskellige sorter omfattende både tidlige og sildige af såvel inden-som udenlandske typer. Dengang var frøavl af porrer ikke så vidt fremskreden her i landet, at der indenfor de enkelte sorter fandtes stammer af dansk avl.

Interessant er det i den forbindelse at sammenligne udbytte-tallene fra 1926—28 med de tilsvarende tal fra forsøgene i 1946—48 under de samme jordbunds- og gødningsforhold:

					Brugeligt produkt pr. a.
Københavns Torve,	gennemsnit af 4 forsøg	1927—28			221,3 kg
-	-	-	-	1946—48	319,6 -
Elefant	-	-	-	1927—28	226,0 -
-	-	-	-	1946—48	312,2 -

Forskellen i de klimatiske forhold i de to forsøgsperioder har muligvis nogen skyld i den stærke stigning i udbyttet fra 1928 til 1948; men der er dog næppe tvivl om, at det arbejde, der i den mellemliggende tid er gjort for at frembringe mere yderige stammer, må tilskrives en væsentlig del af æren for det betydeligt større udbytte, som er avlet i sidste forsøgsperiode.

Forsøgenes anlæg.

Forsøgene har strakt sig over 3 år, fra 1946—48, og er udført ved 4 stationer: Virum, Blangstedgaard, Hornum og Spangsbjerg.

Ved Blangstedgaard og Spangsbjerg er forsøgene gennemført i alle 3 år, medens forsøgene er udskudte af opgørelsen ved Hornum i 1946 og ved Virum i 1947 grundet på for lille og usikker plantebestand. Ved Virum er forsøgene udført på let lermuldet jord, ved Blangstedgaard på svær lerjord og ved Hornum og Spangsbjerg på henholdsvis let og noget sværere sandmuldet jord. Forsøgene er ved alle 4 stationer lagt på ret kalkholdig jord, og som gødning er udelukkende anvendt kunstgødning og i så store mængder, at det må anses for sandsynligt, at porrerne krav til næringsstoffer har været dækket.

I forsøgene deltog 20 porrestammer, hvoraf 6 Københavns Torve, 2 Elefant, 2 Carentan, 1 Skt. Jørgen, 1 Gennevilliers, 7 Siegfried samt 1 Imperator.

Frøet blev sået i begyndelsen af marts måned på halvvarm bæk, og udplantningen fandt — efter vejrforholdene — sted i tiden mellem 10. og 20. maj. Der er benyttet 10 fællesparceller, almindelig størrelse 10 m². Afstanden mellem rækkerne har været 60—70 cm og afstanden mellem planterne i rækkerne 10 cm.

Planterne blev sat i en ca. 10 cm dyb rille, og sidst på sommeren blev der foretaget en til to hypninger for at få skafterne bleget. 2 parcelhold er optaget i første halvdel af september for at få konstateret eventuel forskel i tidlighed. Selv om forsøgene i første linie naturligvis tager sigte på at bestemme ydeevne ved efterårsoptagningen samt holdbarhed, har det ved siden af nogen interesse at se, om nogle af stammerne tillige med fordel kan anvendes til tidlig optagning.

I begyndelsen af november, når væksten er ved at være afsluttet, er der optaget 6 fællesparceller til udbyttebestemmelse, og af disse er igen nedkulet to hold til bestemmelse af holdbarhed ved overvintring i indslag. Indslagskulerne har været ca. 1 m brede og udgravet i 35 cm dybde med en bred jordvold langs siderne, som hindrede frostens indtrængen gennem jorden. Ved tiltagende frost blev kulerne dækkede med brædder og halmknipper, som atter fjernedes, når vejret blev mildere. 2 parcelhold blev stående urørte på voksestedet til i begyndelsen af april måned, hvorefter antallet af friske eller dog anvendelige planter blev optalte og vejede.

Opvejningerne er foretaget på den måde, at hele plantemas-

sen først blev optalt og vejat, hvorefter planterne blev afpudsede og opdelt i brugbare og uanvendelige planter. Ved afpudsningen blev roden fjernet, og bladene indstudsedes således, at planterne var salgstjenlige. De brugelige planter opdelt i 3 sorteringer efter størrelse og tykkelse, medens de uanvendelige planter er opdelt i 4 grupper: grenede, tynde, syge og stokløbere.

Da porrer ikke direkte sælges efter vægt, men efter antal, kan det synes noget påfaldende at lægge nogen vægt på vægtudbyttet indenfor de enkelte sorteringer. Men vægttallene giver i forbindelse med de foretagne målinger af planternes længde og tykkelse et sikrere billede af størrelsesforholdene, end hvis vægttallet havde været undladt.

De opnåede resultater.

Tidlig optagning. I tabel 1 er der givet en oversigt over udbyttet ved tidlig optagning, hvorved er forstået optagning omkring 1. september. Talmaterialet hidrører fra 5 forsøg, 2 fra Virum, 2 fra Blangstedgaard og 1 fra Spangsbjerg. Ved denne optagning svinger udbyttetallene for ialt høstet plantemasse mellem 256 kg og 199 kg, og det fremgår med stor tydelighed, at det er Københavns Torve, Elefant og lignende typer, der giver det største udbytte ved tidlig optagning, medens stammer af den sildigere sort Siegfried ligger betydeligt lavere. Af tabellens 3. kolonne fra venstre ses, at der også indenfor de yderige stammer er betydelig forskel på, hvor stor en del af de opvejede planter, der er gået i første sortering. Københavns Torve, lbnr. 3, og Gennevilliers ligger i den henseende særligt højt, det er også disse to stammer, der har største pct. antal af hele planteantallet i første sortering ved tidlig optagning.

I den bageste talkolonne er der foretaget en beregning af, hvor stor tilvæksten har været fra først i september og indtil efterårsoptagningen. For at få etableret forbindelse mellem de to størrelser fra henholdsvis tidlig og sildig optagning har det været nødvendig at foretage beregningen for udbyttet ved efterårsoptagningen på de samme år og antal forsøg, som udbytteberegningen for tidlig optagning hviler på.

Tilvæksten fra omkring 10. september og til midt i november,

da afgrøden blev taget op, har i gennemsnit for alle deltagende stammer været ca. 48 pct. Det fremgår heraf, at tilvæksten er overordentlig stor i de sidste to måneder, inden vejret bliver så koldt, at væksten helt standser. Det vil ud fra disse tal, der forøvrigt også støttes af praktiske erfaringer, være klogt at lade vinterporrerne blive stående så længe på voksestedet som gør ligt uden at løbe den risiko, at indtrædende frost hindrer optagningen.

Tabel 1. Tidlig optagning omkring 1. september.
Virum 1946 og 48, Blangstedgaard 1947—48 og Spangsbjerg 1947.

Løbe nr.	Sorts- og stammenavn	Udbytte pr. a.					1. sort. pct.		For- holds- tal, ud- bytte i alt	Tilvækst fra tidlig optag- ning til efterårs- optagning pct.
		ialt		sortering			vægt	ant.		
		ant.	kg	1. kg	2. kg	3. kg				
1.	Københavns Torve..	1350	210.5	68.8	101.9	39.8	33	19	93	46
2.	Københavns Torve..	1367	235.4	87.4	104.9	43.1	37	22	104	43
3.	Københavns Torve a, Toftø I.	1307	256.1	145.1	75.8	35.2	57	31	113	50
4.	Københavns Torve b, Toftø I.	1298	245.0	130.5	75.7	38.8	53	28	108	57
5.	Københavns Torve	1324	223.0	105.3	79.0	38.7	47	25	98	60
6.	Københavns Torve, Tagenshus I.	1384	239.5	98.4	92.8	48.8	41	22	106	43
7.	Siegfried.	1406	234.5	90.0	96.2	48.8	38	22	103	33
8.	Siegfried.	1299	199.7	76.0	78.2	45.5	38	20	88	48
9.	Siegfried.	1398	208.7	65.2	94.5	49.0	31	17	92	51
10.	Siegfried.	1382	216.5	67.4	105.4	43.7	31	17	96	40
11.	Siegfried a, Toftø I..	1304	210.0	70.8	97.7	42.0	33	18	93	61
12.	Siegfried b, Toftø I..	1356	215.0	72.4	101.1	41.5	34	18	95	54
13.	Siegfried.	1296	200.8	63.4	94.2	42.7	32	17	88	52
14.	Carentan.	1292	209.8	74.2	95.9	39.7	35	19	93	62
15.	Carentan.	1352	210.8	68.6	94.4	47.3	33	19	93	49
16.	Elefant, Hunderup I	1361	253.8	120.8	92.6	40.4	48	26	112	47
17.	Elefant, Stensballe I	1422	256.8	104.6	110.3	41.9	41	23	113	46
18.	Gennevilliers, Ndr. Munkegaard I	1364	239.1	136.7	67.8	34.6	57	36	105	53
19.	Skt. Jørgen.	1379	242.2	129.1	75.8	37.8	53	30	107	48
20.	Imperator.	1417	227.3	83.1	100.5	43.7	37	20	100	31
	Gennemsnit.		226.7	92.9	91.7	42.1			100	

Efterårsoptagning. I hovedtabel 7 er stammerne opførte i rækkefølge efter udbyttet ved efterårsoptagningen, dog således at disse er delte i to hovedgrupper, middelsildige og sildige sorter, medens de i de øvrige tabeller er sat i rækkefølge efter løbenummer. Der er gennemført 10 forsøg ialt, og i tabel 2 er der givet en over-

sigt over udbyttets størrelse ved de 4 stationer, hvor forsøgene har ligget. Ved Virum er høstet de største afgrøder, derefter følger

Tabel 2. Udbytte ved efterårsoptagning.
Antal og kg pr. a.

Lb. nr.	Sorts- og stammenavn	Virum 1946 og 48	Blangstedg 1946—48	Hornum 1947—48	Spangsbj. 1946—48	Alle for- søg gen- nemsnit		Forholdstal for vægtudbytte				
		kg	kg	kg	kg	ant.	kg	Vi.	Bl.	Ho.	Sp.	Alle fors.
1.	Københavns Torve	368.0	315.2	183.4	205.4	1307	266.5	96	95	97	94	95
2.	Københavns Torve	362.0	337.4	206.2	231.3	1299	284.2	94	101	109	106	102
3.	Københavns Torve a, Toftø I, F.D.B. og D.L.F.)	479.9	339.8	242.0	252.1	1267	321.9	125	102	128	116	115
4.	Københavns Torve b, Toftø I, F.D.B. og D.L.F.)	458.1	336.6	218.2	222.8	1211	303.1	119	101	115	102	108
5.	Københavns Torve.	401.8	309.4	230.7	234.8	1262	289.8	105	93	122	108	104
6.	Københavns Torve, Tagenshus I. A. Hansen, Kastrup	373.1	338.9	211.9	237.9	1276	289.8	97	102	112	109	104
7.	Siegfried	355.7	311.3	176.6	197.1	1292	259.0	93	93	93	91	93
8.	Siegfried	328.8	307.3	161.5	193.4	1258	248.3	86	92	85	89	89
9.	Siegfried	348.3	323.4	168.2	179.5	1246	254.2	91	97	89	83	91
10.	Siegfried	319.3	327.5	171.7	171.4	1207	247.9	83	98	91	79	89
11.	Siegfried a, Toftø I, F.D.B. og D.L.F....	400.3	336.3	177.2	204.6	1219	277.8	104	101	94	94	99
12.	Siegfried b, Toftø I, F.D.B. og D.L.F....	375.5	345.2	174.9	215.7	1255	278.4	98	104	92	99	99
13.	Siegfried	340.2	309.4	165.4	206.8	1208	256.1	89	93	87	95	91
14.	Carentan	374.7	333.5	176.5	227.2	1194	278.4	98	100	93	105	99
15.	Carentan	345.4	299.8	185.2	230.8	1325	265.3	90	90	98	106	95
16.	Elefant, Hunderup I, A/S L. Dæhnfeldt, Odense	426.3	362.7	195.3	263.6	1249	312.2	111	109	103	121	112
17.	Elefant, Stensballe I, Østergaard, Stens- balle, Horsens	451.6	368.5	207.7	257.1	1292	319.6	118	111	110	118	114
18.	Gennevilliers, Ndr. Munkegaard I, J. E. Ohlsens Enke, København	417.6	382.7	183.3	226.0	1310	302.8	109	115	97	104	108
19.	Skt. Jørgen	413.6	359.7	187.7	203.9	1276	289.3	108	108	99	94	103
20.	Imperator	346.3	317.4	166.1	186.5	1281	253.6	90	95	88	86	91
	Gns. alle år	384.3	333.1	189.5	217.4		279.9	100	100	100	100	100
	» 1946	355.6	363.5		135.2							
	» 1947		326.0	236.8	280.1							
	» 1948	413.0	309.8	142.2	236.7							

¹⁾ Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning.

Blangstedgaard med lidt lavere udbyttetal, og betydelig lavere ligger Spangsbjerg og Hornum. Tallene understreger den gamle erfaring, at porrer som regel gror bedst til på ler- eller lermuldet jord. Ved Virum har avlen været særlig stor i 1948 og noget mindre i 1946. Ved Blangstedgaard er der avlet omtrent samme afgrøde i alle tre år. Hornum har i modsætning til Virum en lille avl i 1948. Ved Spangsbjerg var afgrøden lille i 1946 og middelstor i de to følgende år.

Forholdstallene til højre i tabellen viser, at der er ret god overensstemmelse mellem forsøgene på de enkelte stationer, således at der er stammer, som ligger ret sikkert over markgennemsnittet, og andre der ligger fast under dette tal.

Imidlertid er der så god en overensstemmelse mellem tallene fra de enkelte forsøgssteder, at det kan betragtes som sikkert, at stammerne lbnr. 3, 17, 16, 6, 4 og 18 ligger over markgennemsnittet ved efterårsoptagningen, samt at lbnr. 12 og 11 er de øvrige stammer af siegfriedtypen overlegen både i ydeevne og holdbarhed.

Sortering efter størrelse og kvalitet. Ved efterårsoptagningen — ligesom ved de senere optagninger fra indslag og efter overvintring på blivestedet — er plantematerialet sorteret efter størrelse og kvalitet. De brugelige planter er opdelt i 3 grupper: 1. størrelse, hvor mindstemålet er 12 cm for skaftets længde og 25 mm for tykkelse, målt midt på skaftet. For 2. størrelse er tallene henholdsvis 8 cm og 20 mm og 3. størrelse er væsentlig tyndere og falder ind under gruppen suppeporrer, tabel 3.

Affaldsplanterne er opdelt i 4 grupper: grenede, tynde, syge og stokløbere. For de brugelige planters vedkommende er, foruden antallet, tillige anført vægt.

Talkolonnerne 3 og 4 fra venstre viser antal og vægt af de planter, der er gået i første sortering. De mest yderige stammer har, som det fremgår af tallene, gennemgående både det største antal planter i første sortering og tillige de tungeste, hvilket igen vil sige, at planterne i de yderige stammer har været kraftigere end de i de mindre yderige stammer. Det kan også siges på denne måde, at i en yderig stamme har der været et større antal planter, som lå en del over det mindste mål, som kræves for at gå i første

Tabel 3. Udbyttets fordeling i forskellige sorteringer ved efterårsoplagning.

Gennemsnit af alle forsøg.

Løbe nr.	Sorts- og stammenavn	Antal og kg pr. a.								Antal pr. a			
		Ialt		1. sort. 12 cm × 25 mm		2. sort. 8 cm × 20 mm		3. sort. suppe- porrer		grenede	tynde	syge	stokløbere
		ant.	kg	ant.	kg	ant.	kg	ant.	kg				
1.	Københavns Torve	1307	266.5	557	157.2	422	75.9	328	33.4	65	45	4	9
2.	Københavns Torve	1299	284.2	640	185.6	419	75.8	240	22.8	70	40	8	5
3.	Københavns Torve a												
	Toftø I.	1267	321.9	702	241.2	316	56.9	249	23.8	11	55	4	3
4.	Københavns Torve b												
	Toftø I.	1211	303.1	639	218.7	309	59.8	263	24.6	11	60	7	3
5.	Københavns Torve	1262	289.8	645	200.1	356	63.7	261	26.0	26	51	3	3
6.	Københavns Torve												
	Tagenshus I.	1276	289.8	599	180.2	403	80.2	274	29.4	24	43	3	2
7.	Siegfried.	1292	259.0	524	149.9	437	77.3	331	31.8	53	57	4	2
8.	Siegfried.	1258	248.3	520	153.0	362	61.8	376	33.5	54	74	4	2
9.	Siegfried.	1246	254.2	488	146.8	421	74.9	337	33.0	44	59	5	13
10.	Siegfried.	1207	247.9	451	132.6	423	81.5	333	33.8	49	71	3	5
11.	Siegfried a, Toftø I	1219	277.8	589	192.0	317	56.9	313	28.9	34	84	3	1
12.	Siegfried b, Toftø I	1255	278.4	581	182.6	362	65.6	312	30.2	31	73	5	3
13.	Siegfried.	1208	256.1	497	150.6	383	73.6	328	31.9	46	74	5	3
14.	Carentan.	1194	278.4	564	185.0	361	68.2	269	25.2	44	79	3	2
15.	Carentan.	1325	265.3	543	154.6	498	83.9	284	26.8	95	39	6	4
16.	Elefant, Hunderup I	1249	312.2	669	227.6	310	57.6	270	27.0	23	55	5	4
17.	Elefant, Stensball. I	1292	319.6	709	228.5	315	60.3	268	30.8	27	47	5	3
18.	Gennevilliers, Ndr. Munkegrd. I	1310	302.8	739	228.3	309	51.1	262	23.4	25	52	8	8
19.	Skt. Jørgen.	1276	289.3	659	205.7	320	55.2	297	28.4	43	74	6	4
20.	Imperator.	1281	253.6	526	146.8	449	77.3	306	29.7	73	56	4	1

sortering, end der har været i de mere svagt voksende stammer, som har haft en mindre tilvækst. Hvor stor forskel der har været med hensyn til tilvækst, giver yderpunkterne et godt billede af: En af de mest ydende stammer gav 739 planter pr. a., som gik i første sortering, og stammen med det mindste antal planter i første klasse 451 planter.

Omregnet til udbytte pr. ha har den yderige stamme givet 73.900 planter af første sortering, og den lavtydende 45.100, hvilket pr. ha giver den mærkbare forskel af 28.800 planter.

Som allerede nævnt er affaldsplanterne delt op i 4 grupper. Den mest iøjnefaldende forskel på stammerne, med hensyn til antal af affaldsplanter, findes indenfor den førstnævnte gruppe,

de grenede planter. Lbnr. 3 og 4 har kun 11 grenede planter pr. a., medens lbnr. 15 har 95. Tallene tyder på, at der gennem forædling også på dette område kan nåes langt med hensyn til at få et ensartet præg fæstet ved en stamme. Antallet af syge planter og stokløbere er for alle stammers vedkommende så lille, at det nærmest er uden betydning.

Opbevaring ved indslag i kule. Der er gennemført 9 forsøg, hvori porrerens holdbarhed ved indslag er prøvet. I to forsøg er der dog kun bestemt, hvor stor en pct. af de indslåede porrer der var friske ved optagningen ca. 1. marts. I de øvrige 7 forsøg er plantematerialet ved optagningen opdelt således, at der fremkommer tal både for brugelige planter ialt og for, hvor mange af disse der var store nok til at gå i første sortering.

I 1 forsøg er planterne indslåede i et koldt drivhus, medens de øvrige forsøg er indslåede i urtekuler. Ved indslåningen er planterne indstudsede og iøvrigt sat med lidt afstand mellem rækkerne for at undgå skimmeldannelse i fugtigt vejr. Ved dækning af kulerne i frostvejr var der draget omsorg for, at overvintringen foregik på en sådan måde, at kulerne ikke blev bundfrosne. Den delvise beskyttelse mod frosten har sikkert været medvirkende til, at alle stammerne, med undtagelse af Siegfried nr. 12 og 11, ligger omtrent med de samme procenttal overvintrede og brugelige plantemasser. De to, nr. 12 og 11, adskiller sig med hensyn til holdbarhed ret væsentligt fra de øvrige stammer. Ved efterårsoptagningen lå disse to numre med forholdstallet 99, men rykker nu op til henholdsvis 121 og 114 og adskiller sig også derved tydeligt fra de øvrige Siegfriedstammer, der efter opbevaringen ligger med forholdstal fra 101 til 85. Stammerne nr. 18, 3 og 17 ligger også med høje tal, mellem 114 og 111, derefter følger 3 stammer med forholdstallene 107, 106 og 105; de øvrige stammer ligger alle under middeltallet. Hvor stor en del af plantematerialet, der efter opbevaringen kunne gå i første klasse, afhænger i første linie af holdbarheden og dernæst af den pågældende stammes ydeevne. Er udbyttet lille, bliver der, alt andet lige, færre planter i første sortering, end hvor udbyttet er stort. Det er derfor også naturligt, at udbyttetallene og tallet for første sortering i nogen grad følges ad.

I tabel 4, højre side, er plantemassen, der er nedkulet, opført i kg pr. a. i gennemsnit af 7 forsøg. Efter optagningen fra kule

Tabel 4. Opbevaring ved indslag i kule.
 Fejlfri, afpudsede planter efter opbevaring til ca. 1. marts,
 gennemsnit 7 forsøg.

Løbe nr.	Sorts- og stammenavn	Vægt i pct.		Antal i pct.		Udbytte i kg pr. a.				Forholdstal for udbytte efter opbev.
		Ialt	1. srt.	Ialt	1.srt.	ef-terår ialt	beregnet efter holdbarhedspct.			
							ialt	1.srt.	1.srt. pct.	
1.	Københavns Torve....	31.6	10.3	83	20	266.5	84.2	27.4	33	89
2.	Københavns Torve....	31.2	12.9	85	26	284.2	88.7	36.7	41	94
3.	Københavns Torve a, Toftø I.....	32.8	20.0	86	38	321.9	105.6	64.4	61	112
4.	Københavns Torve b, Toftø I.....	33.0	18.0	87	34	303.1	100.0	54.6	55	106
5.	Københavns Torve....	31.7	15.8	87	31	289.8	91.9	45.8	50	97
6.	Københavns Torve, Tagenshus I.....	34.9	15.2	91	28	289.8	101.1	44.0	44	107
7.	Siegfried.....	36.1	11.5	91	20	259.0	93.5	29.8	32	99
8.	Siegfried.....	32.7	15.4	87	27	248.3	81.2	38.2	47	86
9.	Siegfried.....	31.8	12.3	88	22	254.2	80.8	31.3	39	85
10.	Siegfried.....	35.1	12.6	92	22	247.9	87.0	31.2	36	92
11.	Siegfried a, Toftø I....	38.7	21.3	93	36	277.8	107.5	59.2	55	114
12.	Siegfried b, Toftø I....	41.2	22.2	94	37	278.4	114.7	61.8	54	121
13.	Siegfried.....	37.2	16.8	93	28	256.1	95.3	43.0	45	101
14.	Carentan.....	31.6	14.8	86	27	278.4	88.0	41.2	47	93
15.	Carentan.....	32.4	11.6	88	21	265.3	86.0	30.8	36	91
16.	Elefant, Hunderup I..	31.8	17.9	82	31	312.2	99.3	55.9	56	105
17.	Elefant, Stensballe I..	32.8	15.2	87	28	319.6	104.8	48.6	46	111
18.	Gennenvilliers, Ndr. Munkegaard I..	35.7	16.8	86	29	302.8	108.1	50.9	47	114
19.	Skt. Jørgen.....	32.4	13.5	86	25	289.9	93.7	39.1	42	99
20.	Imperator.....	32.6	11.1	89	22	253.6	82.7	28.1	34	87
	Gennemsnit.....					279.9	94.7			100

er bestemt procent svind og det brugelige produkt både ialt og hvor stor en del af dette, der kunne gå i første sortering. Gennemgående var en trediedel af den nedkulede plantemasse anvendelig. Stammerne nr. 3, 12 og 11 har både givet det største antal og det største vægtudbytte af første sortering ved optagning fra kule.

Beskrivelse af porrestammer.

Anerkendte stammer.

De stammer, der i ydeevne har ligget sikkert over markgennemsnittet enten ved efterårsoptagning eller ved opvejning fra overvintringskule og overvintret på blivestedet, anerkendes som

yderige stammer med ret til at vedføje romertallet I efter stammenavnet, da det er første serie af forsøg med porrestammer af dansk avl. De anerkendte stammer er:

Lbnr. 3. Københavns Torve a, Toftø I. Ejer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning, Roskilde. Om stammen oplyses, at udgangspunktet var alm. handelsfrø købt i 1935, samt at der har været gennemført familieavl siden 1937, da der blev lagt ud med 220 familier, som senere er reduceret til 5, hvoraf der atter er udvalgt 88 nye underfamilier.

Af de bedste familier udvalgte typiske planter med lange, glatte og hvide skafter uden løgdannelse forneden.

Væksten er meget kraftig med lange, mørkegrønne blade. Skaftets længde er 14,5 cm og dets tykkelse er 3,34 cm med svagt udviklet løgformet basis og meget få grenede planter. Stammen har givet et meget stort udbytte ved efterårsoptagning og ved overvintring i kule. Ved overvintring på voksestedet er udbyttet noget mindre.

Det er en meget værdifuld stamme særlig til brug først på vinteren og til indslag.

Lbnr. 17. Elefant, Stensballe I. Ejer: Østergaards Frøavl A/S, Stensballe, Horsens. Stammen er i 1938 købt hos L. Clause, Bretigny sur Orge, Frankrig. Der anvendes masseudvalg, og der lægges særlig vægt på udvalg af tidlige, ensartede og tykskaftede porrer.

Kraftig til middelkraftig vækst. Farven er grøn, skaftets længde og tykkelse henholdsvis 13,4 og 3,00 cm med ret stærk løgformet basis og med forholdsvis få planter med grenet vækst. Det er en meget yderig og hårdfør stamme, som især har givet et stort udbytte ved efterårsoptagning og ved overvintring i kule og tillige klaret sig godt ved overvintring på friland.

Lbnr. 16. Elefant, Hunderup I. Ejer: A/S. L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen er indkøbt i Tyskland i 1940, og familieavl påbegyndtes samme år. De allerbedste planter udvalgte til eliteavl, og til stamfrøavl anvendtes veludviklede og typiske planter.

Væksten er kraftig til middelkraftig, lidt udbredt, farven grøn. Skaftets længde og tykkelse er målt til henholdsvis 14,9 og 3,00

cm. Løgdannelsen ved skaftets grund er ret stærkt udviklet. Der forelå kun få grenede planter.

Det er en meget yderig stamme, som har givet et stort udbytte ved efterårsoptagning og overvintring på voksestedet.

Lbnr. 4. Københavns Torve b, Toftø I. Ejer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning, Roskilde. Stammer fra et parti frø af Københavns Torve, som er indkøbt i 1937, og fremgangsmåden og avlsprincipperne er ganske de samme som beskrevet under søsterstammen lbnr. 3.

Ligner meget parallelstammen lbnr. 3. Bladene er lidt lysere og lidt kortere, og udbyttet har ved efterårsoptagning og overvintring i kule ligget lavere. Skaftets længde var 14,2 cm og tykkelsen 3,01 cm, medens de tilsvarende mål hos lbnr. 3 var 14,5 og 3,08 cm. Løgdannelsen ved skaftets grund er svagt udviklet.

Det er en yderig stamme, som har givet et tilfredsstillende udbytte ved alle tre optagninger.

Lbnr. 18. Gennevilliers, Ndr. Munkegaard I. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, København. Stammen hidrører fra et parti frø, der i sin tid er købt i Frankrig hos Moreau Freres. I fire generationer er der gennemført familieavl, og der er foretaget et skarpt udvalg af eliteplanter.

Denne stamme har en meget kraftig opret vækst med grønne til lysegrønne blade og lange ret tykke skafter. Længde 18,4 og tykkelse 2,98 cm med middelstort løgformet basis.

Den har givet et stort udbytte ved efterårsoptagning og et meget stort udbytte ved optagning fra indslaget, men har klaret sig mindre godt ved overvintring på blivestedet. Egner sig særlig godt til efterårsbrug og indslag.

Lbnr. 6. Københavns Torve, Tagenshus I. Ejer: A. Hansens Frøhandel, Kastrup. Forædlingen og frøavl foregår i samarbejde med et firma i Frankrig, som i en årrække har avlet af denne stamme.

Kraftig, noget lav og udbredt vækst med grønne til mørkegrønne blade. Skafte er 12,9 cm langt og 2,76 cm tykt med stærk løgformet opsvulmet grund og forholdsvis få planter med grenet vækst.

Det er en yderig og hårdfør stamme, som især har givet et stort udbytte ved overvintring på voksestedet.

Lbnr. 12. Siegfried b, Toftø I. Ejer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning, Roskilde. Stammer fra et parti handelsfrø af Siegfried indkøbt i 1935. Familieavl er påbegyndt i 1937 med 175 familier. Fra 1937 til 1944 reduceredes antallet af familierne efterhånden til 3, og en af disse er fortsat med en ny serie af underfamilier.

Middelkraftig vækst med blågrøn til kraftig grøn farve. Skaffet er 13,7 cm langt og 2,80 cm tykt med forholdsvis lille løgformet basis. Det er en meget hårdfør porre, som grundet på dens holdbarhed og modstandsevne mod frost har givet et meget stort udbytte ved optagning fra kule og efter overvintring på voksestedet.

Lbnr. 11. Siegfried a, Toftø I. Ejer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning, Roskilde. Er udgået af samme materiale som foregående stamme, og fremgangsmåden ved dens tiltrækning er ganske tilsvarende den allerede beskrevne under Siegfried b, Toftø I.

Ligner foregående meget, farven er lidt lysere og planterne gennemgående lidt længere. Skaffets længde er 14,1 cm og tykkelsen 2,88 cm med lille løgformet basis ved skaffets grund. Er ligesom foregående en hårdfør og yderig stamme, som særlig egner sig til sildig brug, indslag og overvintring på voksestedet.

De øvrige stammer.

Lbnr. 19. Skt. Jørgen. Har givet et ret stort udbytte ved optagning om efteråret, men ligger forholdsvis lavt ved de to næste optagninger.

Lbnr. 5. Københavns Torve. Har givet et forholdsvis stort udbytte ved optagning om efteråret, men ligger derimod lavt ved optagning fra kule og efter overvintring på voksestedet.

Lbnr. 2. Københavns Torve. Giver et middelstort udbytte om efteråret, hvorimod den ligger lavt ved opbevaring i indslag og meget lavt ved overvintring på voksestedet.

Lbnr. 14. Carentan. Har givet et lille udbytte ved alle tre optagninger.

Lbnr. 15. Carentan. Ligner foregående stamme meget, er lidt

Tabel 5. Overvintring på voksestedet.

Lb. nr.	Sorts- og stammenavn	Fejlfri friske planter pr. a. gns. 4 forsøg ¹⁾							Forh. for udbytte efter overvintring	pct. ant. plt. gns. 6 fors. ²⁾		
		ialt		1. sort.	2. sort.	3. sort.	1. sort. pct.	friske		lidt frosne	helt frosne	
		ant.	kg	kg	kg	kg	vægt ant.					
1.	Københavns Torve..	884	90.8	39.0	24.0	27.8	43	28	72	45	38	17
2.	Københavns Torve..	891	97.7	50.4	22.5	24.8	52	34	78	43	38	19
3.	Københavns Torve a, Toftø I.	883	128.9	93.4	20.4	15.1	72	53	103	47	35	18
4.	Københavns Torve b, Toftø I.	936	129.4	86.8	25.0	17.6	67	47	103	49	33	18
5.	Københavns Torve..	941	118.6	73.9	24.2	20.5	62	43	94	50	34	16
6.	Københavns Torve, Tagenshus I.	1189	142.3	88.9	32.6	20.8	62	44	113	54	39	7
7.	Siegfried.	1160	126.5	70.4	30.0	26.1	56	38	101	51	39	10
8.	Siegfried.	1077	119.7	71.7	26.0	22.0	60	39	95	45	43	12
9.	Siegfried.	1222	132.1	67.1	39.0	26.0	51	35	105	54	38	8
10.	Siegfried.	1163	128.5	69.2	34.3	25.0	54	36	102	57	35	8
11.	Siegfried a, Toftø I.	1186	157.2	109.1	29.4	18.7	69	50	125	55	35	10
12.	Siegfried b, Toftø I.	1219	152.2	104.0	27.0	21.2	68	50	121	61	34	5
13.	Siegfried.	1206	129.4	71.1	32.1	26.2	55	37	103	58	36	6
14.	Carentan.	991	119.6	70.5	27.3	21.8	59	40	95	47	36	17
15.	Carentan.	1095	106.8	50.0	33.3	23.5	47	28	85	48	41	11
16.	Elefant, Hunderup I	994	141.6	100.8	25.1	15.7	71	52	113	54	34	12
17.	Elefant, Stensballe I.	1077	141.3	96.4	29.1	15.8	68	52	112	56	34	10
18.	Gennevilliers, Ndr. Munkegaard I.	811	115.1	69.9	26.1	19.1	61	40	92	42	36	22
19.	Skt. Jørgen.	925	121.2	71.3	29.3	20.6	59	41	96	48	34	18
20.	Imperator.	1120	115.1	53.2	30.3	31.6	46	31	92	46	38	16
	Gennemsnit.		125.7	75.3	28.4	22.0			100			

¹⁾ Virum 1946 og Blangstedgaard 1946—48.²⁾ Virum 1948, Hornum 1947—48 og Spangsbjerg 1946—48.

svagere i vækst og dens ydeevne er også noget mindre, især ved overvintring på voksestedet.

Lb. nr. 1. Københavns Torve. Ydeevnen er lille, især har udbyttet været lille efter overvintring på voksestedet.

Lb. nr. 7. Siegfried. Ydeevnen er lille, særlig ved optagning om efteråret, noget bedre ved de to følgende optagninger.

Lb. nr. 13. Siegfried. Ret hårdfør, men udbyttet har været for lille.

Lb. nr. 9. Siegfried. Ydeevnen er for lille, men stammen synes at være meget hårdfør.

Lb. nr. 20. Imperator. Har ved alle tre optagninger givet et lille udbytte.

Lbnr. 10. Siegfried. En ret hårdfør stamme med et lille udbytte.

Lbnr. 8. Siegfried. Stammens ydeevne har været meget lille ved alle optagninger.

De mest værdifulde stammer af typen Københavns Torve, Gennevilliers og Elefant egner sig grundet på deres store ydeevne og ret gode holdbarhed særlig til brug fra efteråret og til midvinter, medens stammer af Siegfriedtypen, der er meget holdbare og modstandsdygtige mod frost, fortrinsvis bør anvendes sent på vinteren og til overvintring på voksestedet.

Overvintring på blivestedet.

Ved overvintring på blivestedet bliver porrerne udsat for en hård prøve både med hensyn til holdbarhed og modstandsevne mod frost. I vintre, hvor vejret veksler meget med frost, isslag og tø, går der for det meste flere planter til grunde, end hvis vejret er mere stadigt med lange frostperioder og et snedække hen over markerne.

I et forsøg ved Virum i 1946 og i tre forsøg ved Blangstedgaard er de overvintrede planter talt, vejede og inddelte i henholdsvis 1., 2., og 3. sortering. I disse forsøg ligger nr. 11 og 12 højest, og derefter følger nr. 6, 16 og 17. Se forholdstallene på tabel 5.

I fem forsøg, to ved Hornum og tre ved Spangsbjerg, er materialet fra de på voksestedet overvintrede planter i løbet af marts måned optalt og derefter inddelt i tre grupper, friske, lidt frosne og helt frosne planter. Stammerne nr. 18 og 2 har haft det mindste antal friske planter, henholdsvis 42 og 43 pct., medens nr. 12 havde 61 pct. friske planter.

Til overvintring på blivestedet har de to siegfriedstammer, nr. 11 og 12 været de øvrige stammer overlegne, idet de ligger højest både med hensyn til udbytte ialt og tillige har det største vægtudbytte af planter i 1. sortering.

Oversigt over målinger og bedømmelse af farven.

Ved en overfladisk betragtning af forskellige porresorter og stammer får man let det indtryk, at ligheden mellem disse er

Tabel 6. Oversigt over målinger og beskrivelse af planterne.
Gns. 8 forsøg, ca. 1000 planter.

Lb. nr.	Sorts- og stammenavn	Plantens længde cm	Skaftets		»Løgets«		Plantens			Handelsværdi Virum 1948 1-10 ¹⁾
			længde cm	tykkelse cm	tykkelse cm	pct. tykkere end skaftet	farve	vokse- måde	stivhed	
1.	Københavns Torve..	79.9	13.4	2.70	3.69	37	grøn	udbredt	jævn stiv	5
2.	Københavns Torve..	82.1	13.9	2.93	3.98	34	grøn-mrkg.	mellem	ret stiv	5
3.	Københavns Torve a, Toftø I.	87.4	14.5	3.08	3.34	8	grøn-mrkg.	opret	stiv	7
4.	Københavns Torve b, Toftø I.	86.2	14.2	3.01	3.25	8	grøn	mellem	stiv	7
5.	Københavns Torve..	82.4	14.4	2.84	3.34	18	grøn	opret	stiv	6
6.	Københavns Torve, Tagenshus I.	81.9	12.9	2.76	3.44	25	grøn	udbredt	ret stiv	6
7.	Siegfried.	80.6	13.3	2.61	3.29	26	blågrøn	udb.-ml.	noget sl.	4
8.	Siegfried.	78.7	13.7	2.70	3.51	30	grøn	udbredt	ret stiv	6
9.	Siegfried.	78.1	13.6	2.73	3.49	28	blågr.-grøn	udbredt	jævn stiv	5
10.	Siegfried.	78.8	13.3	2.71	3.48	28	blågr.-grøn	udbredt	jævn stiv	5
11.	Siegfried a, Toftø I..	82.1	14.1	2.88	3.28	14	grøn	mellem	ret stiv	8
12.	Siegfried b, Toftø I..	80.3	13.7	2.80	3.24	16	blågr.-grøn	opr.-ml.	ret stiv	8
13.	Siegfried.	80.0	13.1	2.80	3.41	22	blågrøn	mellem	noget sl.	5
14.	Carentan.	82.0	14.5	2.86	3.51	23	grøn	mellem	jævn stiv	6
15.	Carentan.	79.0	14.2	2.71	3.63	34	grøn	mellem	ret slap	5
16.	Elefant, Hunderup I	83.0	14.9	3.00	3.38	19	grøn	mellem	jævn stiv	7
17.	Elefant, Stensballe I	83.6	14.3	3.00	3.65	22	grøn	mellem	jævn stiv	6
18.	Gennevilliers, Ndr. Munkegaard I.	86.2	18.4	2.98	3.39	14	grøn, r. lys	mellem	jævn stiv	9
19.	Skt. Jørgen.	82.5	15.7	2.84	3.36	18	grøn	opret	stiv	7
20.	Imperator.	77.6	13.0	2.66	3.33	25	grøn-mrkg.	udbredt	jævn stiv	5

¹⁾ 10 = bedst.

meget stor, og at det i mange tilfælde er vanskeligt at skelne den ene type fra den anden.

Det vil derfor være meget nyttigt at støtte beskrivelsen til målinger i alle de tilfælde, hvor mål kan bringes i anvendelse. Der fremkommer på den måde sikrere udtryk for sådanne egenskaber som planternes højde, skaftets længde og tykkelse, end hvis der udelukkende er bygget på beskrivende udtryk.

Dette forudsætter dog, at der er foretaget så stort et antal målinger, at tallene er så sikre, at de små variationer i f. eks. højde og tykkelse er målte med tilstrækkelig stor nøjagtighed.

I forsøgene er der målt omkring 1000 planter af hver stamme,

og det ser også ud til, at de små størrelsesforskelle, der her er tale om, er målt så ofte, at tallene giver udtryk for de relative små forskelle, der er fra stamme til stamme.

I mange tilfælde ses det, at der ikke er fundet nogen sikker forskel på f. eks. planternes længde. Hos flere stammer er længden næsten nøjagtig den samme. Det kan jo skyldes, at der ikke fra forædlerens side er foretaget udvalg med henblik på at ændre planternes længde. Nr. 3 og 4 bærer dog tydeligt præg af, at der er arbejdet henimod at frembringe højere og mere opretvoksende planter.

I tabellens 5. kolonne fra venstre er angivet, hvor meget i procent løgformationen er tykkere end skaffet. Her træder det gennem de foretagne målinger tydeligst frem, at stammerne nr. 3 og 4 har en meget lille løgformet basis i forhold til de øvrige stammer af samme type.

Nr. 11 og 12 adskiller sig også sikkert fra de øvrige stammer af siegfriedtypen ved at have en meget lille løgformation ved skaffets grund.

Oversigt.

I tabel 7 er der givet en sammentrængt oversigt over udbyttets størrelse ved alle fire optagningstider. Stammerne er, som tidligere nævnt, opførte i rækkefølge efter udbyttet ved efterårsoptagningen.

Der kunne også være anvendt den fremgangsmåde, at de halvsildige stammer var opstillede efter udbyttet ved efterårsoptagningen + udbyttet ved opbevaring i kule + tidlig optagning. Og for de sildige stammers vedkommende kunne gennemsnittet af de 3 første talkolonner være benyttet, da udbyttet ved tidlig optagning her nærmest er uden interesse. Men enten der foretrækkes den ene eller den anden opstilling, vil resultatet blive det samme, at det bliver nr. 3, 17, 16, 4, 18 og 6, der står med de højeste udbyttetal af de middeltidlige stammer. På samme måde ligger nr. 12 og 11 også sikker med de største udbyttetal af de sildige stammer.

Endvidere er der mellem 6 og 19 i de halvsildige stammer og mellem 11 og 7 i de sildige et naturligt skel, som berettiger til at trække grænsen mellem de anerkendte stammer og de ikke anerkendte, således som anført på tabellen.

Tabel 7. Oversigt over udbytte.

Gns. Virum 1946 og 48, Blangstedgaard og Spangsbjerg 1946—48 samt Hornum 1947—48.

Lb. nr.	Sorts- og stammenavn	Gennemsnit kg/a				Forholdstal for udbytte ved			
		10 forsøg efter-årsop-tagn.	7 forsøg opbev. i kule til ca. 1. marts	4 forsøg over-vintr. på vokse-stedet	5 forsøg tidlig optag-ning	efterårs-optagning	opbevaring i kule	overvintring på voksestedet	tidlig optagning
3.	Københavns Torve a, Toftø I. F.D.B. og D.L.F. ¹⁾	321.9	105.6	128.9	256.1	115	112	103	113
17.	Elefant, Stensballe I. Øster-gaard, Stensballe, Horsens	319.6	104.8	141.3	256.8	114	111	112	113
16.	Elefant, Hunderup I. A/S L. Dæhnfeldt, Odense.....	312.2	99.3	141.6	253.8	112	105	113	112
4.	Københavns Torve b, Toftø I. F.D.B. og D.L.F...	303.1	100.0	129.4	245.0	108	106	103	108
18.	Gennevilliers, Ndr. Munke-gaard I. J. E. Ohlsens Enke, København.....	302.8	108.1	115.1	239.1	108	114	92	105
6.	Københavns Torve, Tagens-hus I. A. Hansen, Kastrup	289.8	101.1	142.3	239.8	104	107	113	106
19.	Skt. Jørgen	289.3	93.7	121.2	242.2	103	99	96	107
5.	Københavns Torve.....	289.8	91.9	118.6	223.0	104	97	94	98
2.	Københavns Torve.....	284.2	88.7	97.7	235.4	102	94	78	104
14.	Carentan	278.4	88.0	119.8	209.8	99	93	95	93
15.	Carentan	265.8	86.0	106.8	210.3	95	91	85	93
1.	Københavns Torve.....	266.5	84.2	90.8	210.5	95	89	72	93
12.	Siegfried b, Toftø I. F.D.B. og D.L.F.....	278.4	114.7	152.2	215.0	99	121	121	95
11.	Siegfried a, Toftø I. F.D.B. og D.L.F.....	277.8	107.5	157.2	210.0	99	114	125	93
7.	Siegfried.....	259.0	93.5	126.5	234.5	93	99	101	103
13.	Siegfried.....	256.1	95.3	129.4	200.3	91	101	103	88
9.	Siegfried.....	254.2	80.8	132.1	208.7	91	85	105	92
20.	Imperator	253.6	82.7	115.1	227.3	91	87	92	100
10.	Siegfried.....	247.9	87.0	128.5	216.5	89	92	102	96
8.	Siegfried.....	248.3	81.2	119.7	199.7	89	86	95	88
	Gennemsnit.....	279.9	94.7	125.7	226.7	100	100	100	100

¹⁾ Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Proforsyning.